

משרד האוצר דוברות והסברה

ט' בטבת התשע"ב
4 בינואר 2012
דב. 72-2012

שאלות ותשובות בנושא מודל איתור חשבונות רדומים בחיסכון הפנסיוני

1. מהי מטרת ההסדרה המוצעת?

על פי ההערכות, קיימים מיליארדי שקלים בגופים המוסדיים אשר החוסכים או המוטבים (יורשים) הזכאים להם אינם מודעים לקיומם. ההסדרה נועדה ליצור אצל הגופים המוסדיים (חברות המנהלות קרנות השתלמות, קרנות פנסיה וקופות גמל, וחברות המבטחות בביטוחי חיים), מנגנון אפקטיבי וישים לאיתור חוסכים שהקשר עמם נותק ולאיתור מוטבים לאחר מותו של חוסך. זאת, במטרה ליידע את החוסכים והמוטבים כי קיימים כספים להם הם זכאים.

2. אילו מוצרי חיסכון וביטוח כלולים בהסדרה?

קופות גמל, קרנות פנסיה, פוליסות ביטוח חיים המשולבות בחיסכון, פוליסות ביטוח חיים למקרה מוות שאינן משולבות בחיסכון ("ריסק טהור") וקרנות השתלמות.

3. כיצד מתנתק הקשר בין הגוף המוסדי לחוסך?

קיימות סיבות שונות לניתוק קשר, ביניהן:

- החלפת כתובת מגורים.
- החלפת מקומות עבודה.
- שהייה ממושכת בחו"ל או מחלה ממושכת.
- מיזוגים ורכישות של קופות גמל.

כמו כן, קיימים מקרים בהם חוסך נפטר מבלי שהמוטבים יודעים כי קיימים כספים להם הם זכאים.

4. כיצד תביא ההסדרה למניעת או צמצום תופעת ניתוק הקשר עם חוסכים בעתיד?

גופים מוסדיים יחויבו לפנות, כטיפול מונע, למרשם האוכלוסין במשרד הפנים לצורך טיוב המלאי הקיים של נתוני החוסכים ברשומותיהם. זאת, לדוגמא, כדי לאתר חשבונות בהם תעודת הזהות של החוסך שגויה, על מנת להקטין את הסיכון שינותק הקשר עם החוסך בעתיד. בנוסף, הגופים המוסדיים יחויבו לעדכן מדי חצי שנה באמצעות מרשם האוכלוסין את תאריך הפטירה, שם המשפחה ובמקרה של דואר חוזר, לדוגמא, גם את המען של החוסכים. המטרה הינה להציף חשבונות של חוסכים שנפטרו לצורך התחלת פעולות לאיתור המוטבים בחשבונות אלו ולסייע ביצירת הקשר עם חוסכים שהקשר עמם נותק.

5. אילו חשבונות יטופלו במסגרת ההסדרה?

כל גוף מוסדי יחויב לצבוע באופן שוטף חשבונות אשר קיים חשש שהחוסכים בהם אינם מודעים לקיומם, לצורך איתור החוסכים. חשבונות אלה נחלקים לשני סוגים:

א. "דואר חוזר" – חשבון של חוסך שנשלחו אליו שני דוחות תקופתיים (שנתיים או רבעוניים) במהלך תקופה של 3 שנים אשר חזרו לשולח ללא מענה.

ב. "חשבון רדום" – חשבון שאינו פעיל (לא הופקדו אליו כספים) וכן לא ניתנו בו הוראות אחרות (כגון, העברת כספים או בירור יתרה) במשך תקופה שנקבעה בתקנות.

בנוסף, כל גוף מוסדי יחויב לצבוע באופן שוטף חשבונות של חוסכים שנפטרו באמצעות פנייה למרשם האוכלוסין, לצורך איתור המוטבים בחשבונות אלו.

הגופים המוסדיים יחויבו להמשיך ולבצע את פעולות האיתור מדי תקופה כל עוד לא נוצר קשר עם החוסכים או כל עוד נותרו כספים או זכויות בחשבון של חוסך שנפטר אשר לא הועברו למוטבים.

6. מהו "חשבון רדום"?

בהסדרה נעשית הבחנה בין כספים המיועדים לקצבה לבין כספים שאינם מיועדים לקצבה:

1. לגבי כספים שאינם מיועדים לקצבה ("כסף הוני") – חשבון ייקרא "חשבון רדום" אם הכספים "נזילים" (ניתנים למשיכה כדין) ועברו חמש שנים מהפעם האחרונה שבה החוסך נתן הוראה לגוף המוסדי לגבי החשבון, או אם הכספים אינם נזילים ועברו עשר שנים מהפעם האחרונה שבה החוסך נתן הוראה לגוף המוסדי לגבי החשבון.

2. לגבי כספים המיועדים לקצבה ("כסף קצבתי") לרבות בקרן פנסיה, בפוליסת ביטוח חיים, בפוליסת פרט ועוד) – בהסדרה קיימת התייחסות מיוחדת לחוסכים שהגיעו לגיל פרישה. זאת, כיוון שסמוך לגיל הפרישה קיימת סבירות גבוהה יותר שהחוסכים יזדקקו לכספים, אם חוסכים אלה לא נתנו במשך חצי שנה מהגעתם לגיל פרישה הוראה בחשבון, החשבון ייקרא "חשבון רדום", אם עברו חמש שנים מבלי שנתנו הוראה בחשבון, החשבון יקרא גם כן "חשבון רדום". לעומת זאת, חשבון של חוסך שטרם הגיע לגיל פרישה ייקרא "חשבון רדום" אם עברו עשר שנים מהפעם האחרונה שבה החוסך נתן הוראה לגוף המוסדי לגבי החשבון.

הוראה לגבי חשבון כוללת מגוון פעולות מתועדות שביצע חוסך בנוגע לחשבונו בקופה, החל מהפקדה או משיכה וכלה בכניסה לחשבון החוסך באמצעות אתר האינטרנט של הגוף המוסדי.

7. אילו פעולות חיפוש יבצע הגוף המוסדי לצורך איתור חוסך שהקשר עמו נותק?

כל גוף מוסדי יצטרך לקבוע בעצמו נוהל עבודה אשר יכלול את הפעולות אותן יבצע במטרה לאתר חוסכים שהקשר עמם נותק. בנוהל יפורטו לוחות הזמנים והאופן בו יבוצעו כל אחת מפעולות אלה. לפי ההסדרה, הגופים המוסדיים נדרשים לפחות:

- לפנות למעסיק אחרון של חוסך שהוא שכיר.
- לפנות ליועץ הפנסיוני או לסוכן הביטוח הפנסיוני האחרון שטיפל בחשבונו של החוסך.

- בקופת גמל מפעלית או סקטוריאלי – לפנות לגוף היציג של החוסכים (וועד העובדים, איגוד מקצועי או הסתדרות העובדים).
- לפנות למאגרי מידע הפתוחים לכלל הציבור שניתן לקבל מהם מידע שיסייע ביצירת קשר עם החוסך (חברות התקשורת דוגמת 144, חברות סלולר ועוד).
- כל פעולה נוספת שלדעת הגוף המוסדי יכולה לעזור באיתור החוסך.

8. אילו פעולות יצטרך לבצע גוף מוסדי לצורך איתור מוטבים בחשבון של חוסך שנפטר?

- לשלוח הודעה לכתובתם של המוטבים, ואם הגוף המוסדי לא יודע מיהם המוטבים (לדוגמא, אם החוסך לא מסר לגוף המוסדי את שמות המוטבים או אם קבע כמוטבים את יורשיו לפי הדין) – לשלוח הודעה לכתובתו של החוסך שנפטר.
- אם הגוף המוסדי לא יודע מיהם המוטבים – לפנות לרשם לענייני ירושה כדי להרכיב רשימה של מוטבים פוטנציאליים.
- לפנות למרשם האוכלוסין במשרד הפנים כדי לקבל כתובת ושם משפחה עדכניים של המוטבים או את כתובתו האחרונה של החוסך שנפטר.
- לפנות למאגרי מידע הפתוחים לכלל הציבור שניתן לקבל מהם פרטי התקשרות עם המוטבים (חברות התקשורת דוגמת אתר 144, חברות סלולר ועוד).
- לפנות לסוכן או ליועץ הפנסיוני האחרון שטיפל בחשבון החוסך שנפטר.

9. מה יקרה לכספי חוסך שהקשר עמו נותק והגוף המוסדי לא הצליח לחדש את הקשר עמו ולכספים שנותרו בחשבונו של חוסך שנפטר והגוף המוסדי לא הצליח לאתר את הזכאים להם?

כספי החוסכים מנוהלים בנאמנות על ידי הגופים המוסדיים. המשמעות היא שהכספים שצבר חוסך בחשבונו יותרו בחשבון וימשיכו להיות מנוהלים בנאמנות עבור החוסך גם אם הגוף המוסדי לא הצליח ליצור קשר עמו. גם במקרה של חוסך שנפטר, הגופים המוסדיים ממשיכים לנהל בנאמנות את הכספים עבור המוטבים גם אם לא הצליחו לאתר אותם. במקביל לניהול הכספים, לפי הסדרת איתור חוסכים ומוטבים, הגופים המוסדיים יידרשו להעביר דיווחים שוטפים לאפטרופוס הכללי אשר מופקד על פי חוק על ניהול נכסים עזובים בישראל. הדיווחים יכללו מידע אודות חשבונות של חוסכים שהקשר עמם נותק ולא אותרו במשך תשע שנים ובלבד שהגיעו לגיל 70, ואודות חשבונות של חוסכים שנפטרו אשר נותרו בהם כספים או זכויות לאחר 9 שנים מהמועד בו נודע לגוף המוסדי כי הם נפטרו.

10. האם ההסדרה מתייחסת גם לכספים שחשכתי לפני עשרות שנים?

כן. חלק נכבד מהחשבונות של חוסכים שהקשר עמם נותק שייכים לחוסכים שכירים אשר הופקדו עבורם כספים על-ידי מעבידם בקופות הגמל, קרנות הפנסיה ופוליסות ביטוחי חיים ללא ידיעתם או אשר שכחו שהכספים הופקדו עבורם.

11. חסכתי בעבר כספים בקופת גמל ואינני מקבל דו"ח לחוסך מזה שנים. כיצד ההסדרה

תפתור זאת?

הגוף המוסדי בו אתה חוסך מחויב לשלוח אליך דיווח שנתי (ובחלק ניכר מהמקרים גם דיווח רבעוני) לכתובת שמופיעה ברישומי. אי קבלת דיווח כאמור יכול לנבוע מכך שכתובת הדואר שלך התחלפה והגוף המוסדי אינו מודע לכך. בהתאם להסדרה, גוף מוסדי אמור לנקוט בפעולות לחיפוש חוסכים שהקשר עמם נותק, ובין היתר לעדכן את כתובתם של חוסכים שהדואר שלהם חוזר באמצעות פנייה למרשם האוכלוסין. בכל מקרה מומלץ לך ליזום את חידוש הקשר עם הגוף המוסדי ולא להמתין לכך שהגוף המוסדי יתחיל בפעולות החיפוש.

12. באילו דרכים אני יכול לעקוב אחרי כספי החיסכון שלי?

אתה יכול להיכנס לחשבונך דרך אתר האינטרנט של הגוף המוסדי. בנוסף, על הגופים המוסדיים לשלוח דוחות שנתיים לחוסכים בכל שנה עד ה- 31 במרץ בגין השנה הקודמת (ולחלק ניכר מהחוסכים גם דוחות רבעוניים). לכן, אם לא קיבלת דו"ח שנתי מהגוף המוסדי המנהל את חסכוניך עד לסוף חודש מרץ, פנה אל הגוף המוסדי וודא עמו כי כתובתך הרשומה אצלו נכונה. כמו כן, תוכל לפנות למוקד שירות הלקוחות הטלפוני של הגוף המוסדי אשר באמצעותו ניתן, בין היתר, להתעדכן במצב החשבון בקופה.

13. החלפתי הרבה מקומות עבודה בשנים האחרונות. האם ייתכן שיש לי חסכון גם ממקומות

עבודה בהם עבדתי בעבודה זמנית או תקופה לא ארוכה?

כן. להרבה מקומות עבודה קיימים הסכמים קיבוציים לפיהם מופרשים כספים עבור העובד לחיסכון פנסיוני כבר מחודש העבודה הראשון. בנוסף, החל מיום 1 בינואר 2008 נכנס לתוקף צו ההרחבה של הסכם פנסיית חובה לפיו עבור כל עובד צריך להיות מופרש כסף לחיסכון הפנסיוני, אם עבד תקופה של חצי שנה ובמקרים מסוימים אף פחות מכך. לכן, כדי לברר האם נחסכו עבורך כספים אתה יכול לבדוק בתלושי המשכורת שלך או לפנות למעסיקך בתקופה האמורה.

14. איך אגף שוק ההון, ביטוח וחיסכון יודא שהגופים המוסדיים מבצעים את הפעולות לאיתור

חוסכים ומוטבים המוטלות עליהם במסגרת ההסדרה?

הגופים המוסדיים יידרשו לדיווחים תקופתיים לאגף אשר יהוו כלי בידי האגף לצורך פיקוח על יישום ההסדרה. דיווחים אלה יכללו, לדוגמא, התפתחות של יתרת הכספים ושל מספרי החשבונות של חוסכים שהקשר עמם נותק ושל חוסכים שנפטרו. במקביל, הגופים המוסדיים יידרשו לתעד את כל הפעולות שייבצעו לצורך איתור החוסכים והמוטבים ולשמור את התיעוד כאמור. התיעוד ישמש את האגף בביקורות אשר יבצע בעתיד אצל גופים מוסדיים בנושא זה.